

kravo, so pogнали letos vso onemoglo 66 let staro Frančiško Rokavec v listnjak, kjer je umrla radi pomanjkanja ter popolne zanamarnosti dne 6. julija. Orožniki so zaslišali priče, ki so izpovedale silno obtežljivo za skrajno neusmiljeno ter nečloveško postopanje s staro, radi katerega se zgraža vsa okolica. Zadevo ima že v rokah državno pravdnitvo.

Pretkanemu goljufu je nasedel. H krojaškemu mojstru Francu Mlinariču iz Kocjana pri Radencih je prišel neznan možki. V hrvaščini mu je razlagal, da je odposlanec ameriškega konzulata v Zagrebu, kamor je nakazala Mlinaričeva hčerka iz Amerike za očeta 115.000 Din. Mlinarič in goljuf sta odpotovala po denar skupno do Maribora, kjer je izvalil neznanec od srečnega bogataša 450 Din in neznanokam izginil.

Pobegli kaznjenc po hudem boju zopet pod ključem. Mihael Obrul iz Konjic je bil v Čakovcu obsojen pred tremi leti radi uboja na šest let. Da odsedi kazen, so ga poslali v kaznilnico v Sremsko Mitrovico, odkoder je pred nedavnim pobegnil. Zatekel se je v Slovenijo, se skrival po gozdovih na Pohorju in se preživljal s tatvinami. Svoje bivališče je menjaval med Avstrijo in našo državo in radi tega se je zadrževal največ ob severni meji. Te dni ga je opazil ob meji naš stražnik in ga ustavil. Obrul je hotel navaliti nanj z dolgim nožem, a je bil stražnik hitrejši ter mu je iztrgal nož po hudem boju. Lopov se je spustil v beg, stražnik je oddal za njim strel in begunec je padel, kakor bi bil zadet. Ko se mu je obmejni stražar približal, se ga je hotel lotiti z drugim žepnim nožem. V borbi je Obrul stražnika dvakrat ranil. Prihitelo je na pomoč več stražarjev, ki so begunca obvladali in ga prepeljali v zapore v Maribor.

Zločin radi prevžitka. Na Javoru pri Dobrunjah na Kranjskem je bila zastrupljena 60 letna prevžitkarica Frančiška Žagar, ki je bila dvakrat poročena. Stanovala je v zadnjem času pri sinu Janezu Habiču iz prvega zakona. Drugič je bila omožena z Antonom Žagarjem, posestni-

kom na Javoru. Sedanjí posestnik na Žagarjevem imanju Janex Jere se je poročil pred vojno z Žagarjevo hčerko Antonijo in imata 18 letnega sina Franca. Oba sta odšla v Ameriko, po vojni sta se vrnila in dobila od Žagarja posest z izgovorom na prevžitek. Frančiška Žagar se je preselila po smrti svojega drugega moža Žagarja k sinu iz prvega zakona in je hodila k Jeretu na delo. Gospodarja Jereta so mučile hude skrbi radi dajatve prevžitka starki in se je skušal prevžitkarice znebiti. Po izpovedi lastnega sina Franca ga je nagovoril oče, da je dal starki s strihinom zastrupljene kroglice in je ženica podlegla strupu. Truplo Frančiške so raztelesili, našli strup in zaprli zločina osumljene.

Založna na Barju pri Ljubljani. Dne 21. julija je v Črni vasi na Barju obkral hlapec Viljem Bonifer nevarno posestni-

kovega sina Ivana Žitnika, nato se je sam pognal v Ljubljano in utonil.

Pretep. Pri otvarjanju Kulturbundovega (nemškega) doma v Stari cerkvi pri Kočevju so se stepli 21. julija udeleženci (Nemci) in Slovenci iz okolice. Na obeh straneh je bilo več težje ter lažje ranjenih.

*

Slovenska Krajina.

Zasluzen zlatomašnik. Pri Sv. Sebaščanu v Prekmurju je slavil 75 letnico in 50 letnico mašništva 21. julija g. Ivan Perša. Jubilat se je rodil dne 2. aprila 1860 v Izakovcih v župniji Beltinci. Gimnazijo in bogoslovje je končal v Sombathely. V mašnika je bil posvečen 14. julija 1885. Primitiral je v župni cerkvi v Beltincih. Pastiroval je v Gor. Lendavi in je postal župnik že leta 1887 v Sp. Seniku, kjer je ostal do leta 1904, ko je postal župnik v Zg. Seniku. K Sv. Sebaščanu je prišel

Avtomobilska nesreča avstrijskega kanclerja dr. Schuschnigga pri Linzu. Nesreča je zahtevala eno smrtno žrtev v osebi kanclerjeve žene Adele.

Sadjar,

kateremu gre zahvala za 350 novih sadnih vrst. Letos je umrl v visoki starosti 81 let v ruskem mestu Mičurinsk, poprej Kozlov, Ivan Mičurin, ki je bil eden največjih originalov današnje Rusije. Mičurin se je ukvarjal celo življenje s sadjerejo in je dosegel s križanjem posameznih vrst naravnost čudovite uspehe. Njemu gre zahvala, da je vzgojil 350 povsem novih sadnih vrst. Mičurin ni bil samo praktičen sadjar, ampak je tudi zelo veliko pisal o tej stroki. Pod carjem je vse Mičurina smatralo za posebnost in ni žel nobene pozornosti. Oče boljše življenja se je začel zanimati za njegove sad-

Januš Golec:

Po divjinah Kanade

Ljudska povest po raznih virih.

Gruberju se ni nudila v službi lovskega paznika nikoli prilika, da bi bil slišal pumov krik, kar je pripisoval obilici plena. Pač pa je čul pumo kot čuvar čred v državi Illinois. Je to glas, ki sliči obupnim klicom prestrašene ženske. Ni si mogel razložiti, kaj da pomeni: mogoče glad ali jok samice radi umorjenih mladičev.

Morilnemu nagonu divjega živalskega plemena pum se moramo naravnost čuditi. Gruber je zadel na brlog starejšega pume, v katerem je ležalo na kupu 19 mrtvih enoletnih losov. Samo pet ali šest je krvoločni stric nekoliko obžrl. Čuvaj je zasledoval omenjenega roparja cele mesece in je dognal, da je pobil na teden po tri živali. Slednjič so ga psi vendarle izsledili, skočil je v Yellowstone reko in jo je preplaval na mestu, kjer bi ji ne bil kos-orjak na konju. Eden od najmočnejših psov se je pognal za zverjo v vodo, pa ga

2 ni bilo več nazaj. Vse pume posedajo kakor tudi druge stvari svoje posebne poteze v značaju in navade, ta pa je bil največji krvolok, kar jih je videl ter srečal Gruber.

V ameriškem narodnem parku je v letih svojega službovanja kot čuvaj Franc Gruber ujel marsikaterega pumo živega, ustrelil pa jih je 72.

Omenili smo že, da je severnoameriški Yellowstone park zaščiten pribežališče vseh mogočih pohlevnih ter divjih živali, ki uživajo v božji naravi popolno prostost. Predvsem pa je narodni park zadnje zatočišče bivolov, katerih je pred 70 leti še mrgolelo po prerijah Severne Amerike, a danes jih je od nekdanjih milijonov komaj nekaj tisoč pod državnim varstvom v Yellowstone parku. Bivolov je seveda več vrst. Uprava parka se trudi, da bi ohranila življenje vsem vrstam. Prestanki čred manjših bivolov so se zatekli pred desetletji pred krvoločnostjo lovcev v čisto oddaljene ter nedostopne kraje severne Kanade, katere poznajo samo še nekatera indijanska plemena.

leta 1913 in vodi težavno župnijo že 22 let. Dvojni jubilant je znana dobričina ter zelo priljubljen pri župljanih in duhovnih tovariših. Zlatomašniku naše čestitke!

Sobota. V nedeljo, 14. julija je daroval Vsemo-gočnemu svojo prvo daritev novomašnik g. Janko Škraban iz Kroga. Ob ti priliki se je zbralo zelo veliko ljudi. Samo v Soboti so postavili novomašniku tri nadvse lepe in pomembne slavoloke. Novomašniško pridigo je imel g. Šoštarec Alojzij, ki je v zelo lepem, poljudnem govoru razlagal križ katoliškega duhovnika. Marsikatero oko se je zasolilo, ko jim je pridigar brez olepšanja predočil križe, težave in borbe duhovnika. Omeniti moramo tudi g. kanonika Ivana Slepca, ki je izkazal novomašniku in drugim veliko večjo ljubezen kot bi bil dolžan. Na domu novomašnika je pridigar poleg drugih pozdravil tudi g. kanonika kot duhovnega očeta soboških bogoslovcev (sedem) in poudarjal, kako veliko ljubezen imajo duhovniki in bogoslovci do njega in mu vse zaupajo. — V nedeljo, 28. julija bo pa druga nova sv. maša, katero bo daroval g. Gregor Janec iz Satahovec, pridigar mu bo g. Bejek Janko, kaplan v Črensovcih.

Črensovci. Nove sv. maše, ki jo je daroval g. Zelko Ivan, se je udeležilo veliko ljudi. Od doma so prišli v dolgi procesiji v cerkev. Pridigar mu je g. Bakan Stefan, župnik v Lendavi, ki je razvijal misli, da je duhovnik Kristusov namestnik, drugi Kristus. Ob sedmih zvečer je imel novomašnik slovesne večernice in s tem se je primicija končala. — V nedeljo, 28. julija bo v naši cerkvi daroval svojo prvo daritev salezijanec g. Cigan Franc. — Isto nedeljo bo tudi v Beltincih nova

sv. maša g. Skafarja, kateremu bo pridigar g. Jožef Klekl.

Bogojina. Naš novomašnik g. Camplin Ivan je zapel svojo prvo daritev 14. julija. Pridigar g. Hanko Jožef je po cerkveni slovesnosti pogostil okrog 80 gostov v župnišču. Primicije se je med drugimi udeležil tudi g. Püvar, profesor na Madjarskem.

Turnišče. Sprememba se je izvršila pri naši žandarmeriji: premeščen je bil od nas g. Perič Vojteh, žandarmerijski kaplar. Celih šest let je bival med nami in bil ne samo prijeten družabnik, temveč tudi dober prijatelj in odličen žandar. Težko nam je po njem ob njegovem odhodu, toda tolaži nas zavest, da odhaja z najboljšim mnenjem in tudi mi ga ne bomo pozabili ter ga ohranili v najlepšem spominu. V Radencih, kamor je g. Perič odšel, mu želimo obilo božjega blagoslova pri izvrševanju težke in naporene službe.

Žetev. Šele sedaj se vidi, da rž ne bo dala pričakovane množine zrnja. Vseeno je slana opravila spomladi svoje delo. Na en hektar se računa osem meterskih stotov zrnja. To vsekakor ni veliko, celo za polovico manj ko lani, in bo marsikatera hiša letos morala kupiti rž za mletje, ker so po Slovenski krajini večinoma mali posestniki. Pšenica nam daje veliko več upanja in tako se nadajamo, da bo nekoliko nadomestila primanjkljaj pri rži in pri ječmenju. Obstoja pa bojazen, da bo suša, ki v tako obilni meri letos vlada nad našo krajino, omejila rast koruze in prosa ter ajde. Ti pridelki so za našo pokrajino velike važnosti in mnogokrat nadomestujejo slabo žetev pšenice in rži.

proučila činjenic, ki so bile odločilne za pravilno presojo vprašanja, radi česar tudi ni moglo biti zadostno ugotovljeno činjenično stanje, ki je bilo merodajno za presojo vprašanja.

S tem odlokom notranjega ministra dr. Korošca je popravljena krivica, ki je bila za banovanja dr. Marušiča storjena naši vrli prosvetni organizaciji. Ta krivica je obenem bila velika škoda, povzročena slovenski mladini, naši domovini in celokupni državi. Krivica je odpravljena, naša prosveta vzpostavljena — živelo novo prosvetno delo!

*

Čas ob žetvi.

(Slika z obmurske pokrajine.)

Kukavica je obmolnila. Odhitela in pustila je tihe trave i poljano, le štrkl in lastavice letajo nad zlatorumenim klasjem in v njihov let se mešajo ljubimkajoči se golobi z lahkim poletom. Pesem odmeva čez ravno polje: ženjci si prepevajo v slo. Kako bi ne? Svet v poletnem sončnem odsevu je lep in krasan. Šešest klasja potihno valovi in plava čez dobrovo v neskončne dalje. Povsod je mir, povsod zadovoljstvo in skrbi za denarjem se umikajo sedaj veselemu delu. Po polju mrgoli ljudi kakor čebel v panju. Staro in mlado je na delu, da poberejo blagoslov zemlje.

Žetev je. To je najlepši čas in najljubkejši spomin na mladostne dni vseh onih, ki jih je življenje odtrgalo od doma. To je tista blagoslovljena vez, ki človeka vabi v domači kraj iz razbeljenega drvenja sveta sedanje dobe. Tisoči in tisoči si želijo tega povratka iz tujine v prijeten hlad podeželja, vendar pa je le malokaterim dano to prijetno domovanje z vso prisrčnostjo preprostega in tihega kmečkega življenja. Vse preveč jih omamlja razruvanost dobe, v kateri živimo.

In vendar, kako lepo je živeti med našimi ljudmi! Ne tožijo, četudi bi

Prosvetna zveza — vzpostavljena.

Notranji minister dr. Anton Korošec je izdal 15. julija odlok, v katerem radi predstave bivših predsednikov Prosvetne zveze v Mariboru in Ljubljani in po ponovni proučitvi predmeta odloča naslednje: Od-

Med bolj redko prikazen med bivoli spadajo bizam-voli. Baš za to govedo se je začela uprava parka živo zanimati in je hotela imeti nekaj komadov mladine od te vrste za razmnožitev.

Višjim uradnikom parka je bilo znano, kak izurjen ter neustrašen lovec na pume je nemški paznik Gruber. Upal se je lotiti z lasom pume in je že tudi pokazal toliko komadov zvezane zverjadi vodstvu. Če je kos Nemeč z vrvjo ameriške-mu tigru, zakaj bi ne bil bizam-volu. Takega mnenja so bili na vodilnem mestu pri vrhovni upravi parka. Ponudili so Gruberju, naj si izbere po svoji volji spremstvo in se odpelje v severni del Kanade. Od Indijancev bo že zvedel, kje da se še skrivajo po Kanadskih državah povsem iztrebljeni bizam-voli. Ujame naj z lasom nekaj telet in jih pripelje ali privede v park, kjer bo poskrbljeno za porast in razplod te tolikanj redke goveje vrste.

Proti dobri nagradi je sprejel Nemeč ponujeno mu nalogo. Zbral si je za spremljevalca na daljno, zasneženo, od viharjev ter ledu ogroženo

ločbe kraljevske banske uprave v Ljubljani (Pov. II. No. 927—i) od 17. februarja 1933, s katerimi sta bili razpuščeni Prosvetni zvezi v Mariboru in Ljubljani z vsemi včlanjenimi društvi, se razveljavijo. Razlogi: Ministrstvo je pri ponovni proučitvi pritožb in vprašanja samega došlo do prepričanja, da kr. banska uprava v Ljubljani pred razpustom omenjenih Prosvetnih zvez ni upoštevala bistvenih predpisov upravnega postopanja, ker v smislu členov 70, 76 in 79 zakona o občem upravnem postopanju ni zaslišala njihovih statutarnih predstavnikov, niti ni zadosti

pot samo enega v osebi njemu dobro znanega goljatskega Amerikanca Lavisona.

Dolga je bila pot, katero sta napravila lovca iz Yellowstone parka do forta (trdnjave) Chipewayan na severu Kanade. Junija sta se podala na potovanje in oktobra sta bila iz omenjene nekdanje utrjene postojanke ob Velikem Suženjskem jezeru v Kanadi.

Dva dolga, delapolna meseca sta sledila Gruber in njegov tovariš urezam obrežja velikega jezera. Ustavila sta se slednjič na skrajnem koncu proti severu, kjer je bil šumeč odtok reke. Tamkaj sta zadela med razpadlimi razvalinami na kamenit dimnik in ognjišče.

»Ne smeva zgubljeni časa«, je rekel izkušeni Amerikanec Lavison.

»Čutim zimo v vetru. Le poglej, kako temni že postajajo dnevi!«

»Jaz sem odločno za to, da se lotiva lova na bizam-vole«, je odgovoril Nemeč.

»Tovariš, midva sva tik pred severno nočjo; saj se vendar nahajava v pokrajini polnočnega solnca. Kmalu bo naju zaprla zima za sedem mesecev. Nujno potrebujeva kočo, drva in meso.«

Jarske poskuse in stari mož se je povspel v sovjetski Rusiji do visokih časti. Njemu gre zahvala za ustanovitev največje ruske sadjarske šole, ki je postala znanstveni zavod za raziskovanje sadja ter jagod. Mičurin je prejel največje sovjetsko odlikovanje in postal kot samouk član akademije.

Človek lahko

povprečno dvigne 1 in polkrat toliko kot znaša njegova teža.

Prvi podmorski kabel

je bil položen leta 1850 med Angleško in Francijo. Začetkom sedanjega stoletja je bilo v prometu 1750 podvodnih kablov v skupni dolžini 358.148 km.

imeli zakaj. Prenašajo napore življenja z lahkoto in vsakega uspeha se veselijo. V Bogu vidijo svojo srečo, z Njim si iščejo rešitve vseh svojih težav. In zato jih Bog blagoslovlja s svojim blagoslovom. Angel miru in angel blagoslova sta si podala roke in pleteta vence na znojna čela kmetov in kmetic med delom. V njihovih srcih ni nevoščljivosti, njihove duše so prepletene z molitvijo. Ali ni vse njihovo delo kakor molitev? Da, in še več! Kakor božji hrami so njihova srca, kjer ni drugega kakor en sam psalm večne ljubezni.

Dežela uči, dežela vzgaja, dežela vabi, dežela snubi, dežela je zdrava in vse, kar pride z nje, je dobro. Zato je dežela vredna vse pozornosti in ljubezni. Če je dežela bogata, tudi mesto je bogato. Preprosta je dežela, zato je zanimiva, zato je ljubka; zatočišče je vseh onih, ki si iščejo miru.

Žetev je. In tisoči si želijo v objem žetve in tisoči hrepenijo po njeni blagodati. Pesem poljane jih vabi, da mro od koprnenja. Zato naj nam bo vedno pri srcu ta naša ljubljena dežela in delajmo za njen procvit! Fr. H.

*

Št. Peter pri Mariboru. Vest, da je notranji minister dr. Korošec zopet upostavil Prosvetno zvezo v Ljubljani in v Mariboru, je izzvala veliko veselja, saj je s tem popravljena velika krivica, ki jo je napravil prejšnji režim slovenskemu narodu. Tudi naše prosvetno društvo »Skala« bo pričelo z nadaljnim delovanjem. Priziv, ki je bil svojočasno proti razpustu vložen, je bil zavržen. No, in sedaj pa bomo zopet krepko poprijeli, da bomo zamujeno popravili. Pa še to je treba omeniti, da se tisti, ki so imeli ob razpustu toliko veselja in brige, pa še tudi pozneje, se sedaj strašno »giltajo« radi tega. Pa kaj čemo, božji mlini meljejo pač počasi, a gotovo.

poslovnih, zgodovinskih in strokovnih knjig, za katere je izdal ves podarjen denar od svojih domačih, posebno od dedeca in babice. Vse to je ostavil svojemu bratcu Borisu, petošolcu. V posebno zabavo mu je bil nogomet, bil je marsikateri gol z domačimi mladeniči, bil jim je prvak. Njegov pogreb je bil nad vse veličasten. Mnogo cvetličnih svežih šopkov in obilo krasnih vencev je kinčalo njegov beli, z zlatim križem obdani domek, ki so jih darovali njegovi čestilci in ga spremljali v obilni množici na njegovi zadnji poti. Pevci so mu zapeli na domu, v cerkvi in ob grobu žalostinke. Naš č. g. župnik je v spremstvu šestih g. duhovnikov vodil žalni spreved ter govoril v srce segajoč poslovljni govor v spomin vrlemu Dušanu, ki je bil njegov ministar nad šest let in vsako jutro ga je tako zelo prikupljivo pozdravil. Ves ta čas je bil prav natančen in vesten v izpolnjevanju svojih dolžnosti. Vse te lepe lastnosti naj bi vsi posnemali in drug drugega spoštovali. Omenil je osebni govor z njim tri dni pred odhodom v bolnišnico, kako visoke blage ideale je gojil, da bi naj vse ljudstvo srečno bilo. Dolg poučni govor č. g. župnika je kaj blažljivo in tolažilno vplival na mnogoštevilne vdeležence, posebno sorodnike. Tudi štirje Dušanovi sošolci so prispeli s kolesi na njegov zadnji domek. Prisrčna hvala vsem, posebno č. g. duhovnikom, vestnima, blagima usmiljenkama, skrbnim zdravnikom mariborske bolnišnice in vsem, ki so nas tolažili v bridki izgubi našega ponosa, milega Duška! Zahvaljujemo se pa tudi prisrčno Kuratoriju ustanove Feliksa Ferka za podeljeno mnogoletno ustanovo, posebno g. prof. dr. Ivu Dolarju, kar je ljubkega Dušana srčno veselilo za priznanje njegove marljivosti. Bog plati vsem! — Rodbini Dernovšek, Kranjc.

Št. Peter pri Mariboru. Pretekli četrtek je umrla gdčna Klemenčič Julijana, upokojena učiteljica in posestnica v Malečniku. Pokopana je bila v sobota ter prepeljana iz Št. Petra na Pobrežje na frančiškansko pokopališče, kjer ima rodbina Klemenčič-Koprivšek svojo grobnico. Bodi rajnici ohranjen blag spomin. Isti dan je umrl v Metavi bivši vini čar Žel Mihael. Na stara leta je živel starček v revnih razmerah. V Celestrini pa je umrla posestnica Sečnik Ana, po daljši bolezni, a smrt je pri-

Odprta noč in dan so groba vrata.

Umrla je na Koroškem (avstrijskem Koroškem) gospa Marica Aichholzer, nečakinja ljubljanskega škofa dr. Gregorija Rožmana, rojena v Šmihelu pri Pliberku. Lani jo je meseca avgusta poročil g. knezoškof z nadučiteljem Aichholzerjem, letos pa je po porodu otroka umrla. Njen soprog je edini narodno zavedni učitelj na Koroškem, nastavljen kajpada med Nemci, ne pa med Slovenci. Rajna Marica je bila splošno znana, čislana in priljubljena slovenska potovalna učiteljica. V nedeljo, 14. julija je bila pokopana ob ogromni udeležbi užaloščenega slovenskega ljudstva v slovenski fari Loče pri Baškem jezeru. Navzočih je bilo deset duhovnikov. Prisrčne besede ji je v slovenskem jeziku spregovoril ob grobu domači g. župnik dr. Ogris, žalostinke pa sta ji zapela domači zbor in slavnoznanjski pevski zbor iz Brnce. Plemenita Slovenka, počivaj v miru v slovenski zemlji!

Sv. Barbara v Slovenskih goricah. Pogreb

šestošolca humanistične gimnazije Dušana Dernovška se je vršil v sredo, 17. julija pri Sv. Barbari v Slov. goricah pri veliki množini ljudstva. Rojen je bil v šoli barbarški, kjer je tudi dovršil vse razrede z odliko v ljubezni vseh domačih in učiteljev. Dušan je bil vsem prikupljiv deček in vsak ga je vzljubil. Prečitaval je takoj došle časnike, »Slovenski gospodar« mu je bil zelo pri srcu, posebno Januša Goleca pripovedke je prve shranil v svoj duh, čislal ga je, ker ga je ta č. gospod čestil v šoli. Ob mesecu došli »Zvonček« je najprej pogledal rešitev rebusa, dijamanta ali trikaljk, vedno ga je veselilo, ko je videl tikano svoje ime. Knjige je vsočko čislal, njegova lepa in obširna knjižnica priča o njenem zanimanju, kako vestno, s polno ljubeznijo jo je gojil. Njegov natančno sestavljen »Knjižni zapisnik« dokazuje njegovo vestno, razumno delo. Karla Maya ima vse zvezke, mnogo le-

Vseh dozidaj znanih vrst hroščev je krog 80 tisoč.

Nekaj o kavinem drevesu.

Po plantažah gojijo kavo največ v grmih, ki dosežejo višino 1½ metra, med tem ko postane divje kavino drevo visoko 5—6 m. Kavini grm začne roditi v tretjem letu, vendar je žetev v začetku prav neznačajna. Kavini grm rodi 30 let, včasih celo 50 let. Eden grm da na leto ½ kg kave.

Kakao drevo

doseže višino 5 do 15 metrov in je debelo 27 do 30 cm. Sad je dolg 10 do 15 cm in debel 5 do 8 cm. Vsak strok ima 20 do 70 fižolu podobnih semen. Kakao drevo prične roditi v

Do jezera je segal gozd s pritlikavimi smrekami. Kmalu so odmevali udarci dveh sekir po samoti. Drevesa so bila majhna in glede velikosti čisto enaka. Tu in tam se je dvigal iz zemlje kak počrnel štor, znamenje, da je že prepevala tukaj sekira svojo pesem. Nемеc je opazil, da ne kažejo stoječa drevesa večjega premera kakor štori in je vprašal spremljevalca, kako je z razliko glede starosti.

»Petindvajset, mogoče petdeset let«, je odgovoril Amerikanec.

»Živa drevesa niso debelejša od štorov.«

»Tukaj na severu raste vse zelo počasi.«

Zgradila sta okrog kamenitega dimnika kočjo iz smrekovega hlodovja in jo pokrila s smrečjem in peskom. Pri kopanju peska poleg ognjišča je zadel Gruber na pilo in na pokrov soda za žganje, v katerega je bila vžgana nečitljiva beseda.

»Našla sva mesto«, je pripomnil Lavison. »L. 1819 je zgradil ravno tukaj severni raziskovalec Franklin kočjo. Leta 1883 je tukajle prezimil kapitan Back, ki je iskal pogrešanega kapitana Ros-

sa. Ti dve raziskovalni ekspediciji sta podrla smrekova drevesa. Tamkajle zunaj je nekaj indijanskih sledov, ki so iz prejšnje zime, ker Indijanci ne sekajo dreves.«

Lovca sta dogradila kočjo. Zunaj ob stenah sta zložila kupe drv. Zvalila sta pod streho s sani sode s posušenimi ribami in sadjem, vreče z moko, zaboje s prepečencem, konzerve z mesom ter sočivjem, sladkor, kavo, sol, tobak, sploh vse zaloge. Nato sta potegnili na suho čoln in ga razložila. Vse te priprave za prezimovanje so trajale dober teden.

Gruberja je tresel mrzav pri spanju kljub ognju, ker so zevale med posameznimi debli luknje, razpokline in špranje. V notrajnosti kočje v noči ni bilo nič bolj toplo, nego kje zunaj na prostem pod smrekovimi vejami. Ko je poskušal Nемеc zadeti zevajoče špranje, se mu je krohotal tovariš iz polnega grla in je zaustavil delo z eno samo besedo:

»Počakaj!«

Vsak dan je segal led dalje v notrajnost jezera. Sonce je postajalo vedno bolj blede ter me-

Ma vendar nepričakovano. Pokopana je bila preteklo nedeljo na župnijskem pokopališču. Naj oba rešena zemeljske tuče, uživata večni mir!

Brezno ob Dravi. V najlepših dneh svojega življenja, 30 let stara, je nas zapustila Skolastika Zavrtnik. Po dveletnem zakonskem življenju je zapustila ljubečega moža. Pretrgala ji je nit življenja neozdravljiva bolezen jetika. Rajna je bila žena dela in žena molitve. Pogosto je pristopila k mizi Gospodovi, posebno ob prvih petkih v mesecu. Na njeni zadnji poti v ponedeljek, 8. julija jo je spremila velika množica ljudi. Ob grobu ji je spregovoril domači g. župnik prisrčne poslovilne besede. Rajni večni mir, žalujočega moža pa naj tolaži ljubi Bog!

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. V Apačah je pri svoji sestri dolge mesece trpela in 17. julija dotrpela vrla 18 letna mladenka Trezika Vindiš iz Trnovca. Njena smrt je pač zadejala hude rane staršem in vsem, ki so jo poznali in ljubili, a je presadila iz doline trpljenja vrla Marijino hčerko v božji raj; zato so ji tudi družbenice priredile tako lep pogreb, jo v grobu zasule s cvetjem ter se po svoji govornici od nje tako lepo poslovile. Trezika, prosí še za nas.

Sv. Miklavž pri Ormožu. S Krčevin je stegnila smrt roko v Brebrovnik in je za Lukmanom pobrala župana Janežiča. Iz Brebrovnika se je prikradla na Pavlovski vrh in je pokopala cerkvenega ključarja Janežiča. Tiho je prišla in tiho odšla, zapustila je mrzlo truplo in jok žene-matere ter 11 otrok. S ključarjem Janežičem je miklavžovska župnija izgubila enega najboljših župljanov, mož in očetov. Umril je nenadoma. Si r je leta sem bolehal, a njegova bolezen po človeški sodbi ni bila za smrt. Bog je drugače ukrenil. Poklical je zvestega služabnika po plačilo. Prvo nedeljo v mesecu je pokojni kot član apostolstva mož prejel sv. zakramente. Zadnjo nedeljo je bil pri rani sv. maši. Opoldne je sedel z družino pri mizi. Ko je pojedel juho, je začutil neko slabost. Šel je ven na zrak. V sobo se ni vrnil živ. Pred hišo so ga našli mrtvega. Zadel ga je kap. Krčevito je zajokala Janežičeva družina, ki je imela svoj ga »ateka« tako rada, kakor malokatera. Žalost pa je objela vso župnijo, ker je pokojnega Janežiča ljubila in spoštovala vsa župnija. Sicer pa ga je moral

vsakdo ljubiti in spoštovati. Saj je bil mož, kakor si ga boljšega ne moremo zamisliti. Kakor hrast je bil v verskem, narodnem in političnem oziru. Povsod odločen katoličan, v vsakem oziru cel mož. Kako čislani so bili pokojnik, je pokazala njegova zadnja pot. Kdor je videl njegov pogreb, je moral misliti, da je umrl velik odličnik. Zbran je bil ves veliki Miklavž. Trume ljudstva pa so prihitele tudi iz vseh sosednih župnij. Pogrebne obrede je opravil brat pokojnikov mil. g. stolni kanonik Rudolf Janežič iz Maribora. Pri maši sta mu stregla gg. konzistorijalni in duhovni svetnik Franc Bratušek, dekan velikonedeljske dekanije, in Franc Kolenc, tajnik KA iz Maribora. Poleg navedenih so prihiteli na pogreb še gg. duhovni svetnik Štuhec, župnik pri Sv. Juriju ob Ščavnici, njegov kaplan Vahčić, gomilski župnik Satler, guštanjski župnik Barbič in domači kaplan Zajc. Okrog teh pa je bila zbrana na pokopališču nepregledna množica ljudstva. Med zbranimi je bila gasilska četa, ki ji je bil pokojnik podporni član. V slovo sta spregovorila ob grobu g. brat kanonik in g. svetnik Štuhec. Prvi je izrekel prisrčne besede zahvale, drugi pa je poveljeval pokojnika kot neomajnega katoličana in Slovenca. Nazadnje mu je pevski zbor zapel turobno žalostinko. Na miklavževskem pokopališču se dviga sveža gomila. Krije 67 letnega Janežiča. V Janežičevi hiši se je eno mesto izpraznilo, a

mamiki-vdovi in 11 otrokom se bo zdelo, da je vse prazno. V cerkvi bo prazen ostal samo en sedež, a bo vrzel v njo, kakor da bi jih bilo deset in še več praznih. Janežič je odšel, a spomin nanj bo dolgo, dolgo ostal zapisan v srcu vseh, ki so ga poznali. Pokojnik je bil pravičen mož. Odlikovala ga je resnična pobožnost, izredna potrpežljivost, usmiljenost, dobrotljivost. Ob njegovi izgubi bo tolažba za domače, prijatelje in znance trdno zaupanje, da ga je Bog poklical po plačilo, ki ga je pripravil »zvestim služabnikom«.

Makole. Dne 1. julija je nehalo biti srce blagemu možu Babšek Antonu, posestniku v Pečké, ki je umrl v 80. letu starosti. Na oslabeledosti srca je bolehal skozi sedem let. Vdano je prenašal dolgo bolezen, vdan v voljo božjo je mirno izdihnil. Rajni je bil mož jeklenega značaja. Skozi desetletja je bil občinski odbornik in župan bivše občine Pečke, član šolskega odbora itd. Bil je eden izmed tistih mož, ki so z rajnim makolskim župnikom Mih. Lendovšek na čelu stvorili največ za slovensko in katoliško zavednost Makol. Dvanajst let je bil star, ko ga je njegov oče vpisal v Družbo sv. Mohorja, ostal ji je zvest do smrti. Naročnik »Slov. gospodarja« je bil nad 30 let. Ljubil je delo, čislal izobrazbo, izpolnjevanje verskih dolžnosti mu je bilo vedno prva dolžnost. Cerkvi je bil udan iz vsega srca. V tem duhu je vzgajal tudi svoje otroke. Bog mu bodi obilen plačnik!

Sv. Trije kralji—Marenberg. Pri Sv. Treh kraljih se je sedaj obhajala lepa ali Aleševa nedelja. Cerkev stoji na vrhu hriba, ki je podoben stožcu, morska višina znaša 833 m; hrib je porasten z lepimi bukovimi in smrekovimi gozdovi, na južni strani so kmetije vmes. Posebno lep pogled je z avstrijske strani od Sv. Lovrenca v popoldanskih in večernih urah, kadar se bela cerkev blišči v solčnih žarkih. Cela slika spominja na goro Oljko v Savinjski dolini. Škoda, da pustijo rasti gozd prav tik do cerkve, vsaj 200 m na okrog bi moral biti prost razgled. Pred leti se je od cerkve

videlo mesto Gradec, proti Savinjski dolini pa Sv. Križ pri Belih vodah, danes vsega tega ni več. Razen tega škoduje drevje cerkvenim zidovom. Sv. Trije kralji so ob prevratu mnogo trpeli, razen Pernic največ v tem odseku. V cerkvi za velikim oltarjem je napis, ki pove, da je bila cerkev prenovljena leta 1912, cerkvena ključarja sta bila Anton Erjavac, p. d. Zalesnik, in Janez Sušnik, p. d. Sitar. Zelo zanimiva je oljnat elika sv. Aleša v stranskem oltarju na listni strani, in če te, dragi bravec, kedaj zanesajo stopinje na vrh Sv. Treh kraljev, ne zamudi si to ogledati. Svetnik leži mrtov, oblečen v popotno obleko, pod stopnicami na dvorišču rimske patricijske palače, obraz mu je spremenjen, nebeški sij ga obseva, v rokah drži zapečateno pismo, poleg njega na stolcu je črnilnik z gosjim peresom,

dlo, noči hladnejše. Dne 8. oktobra je kazal termometer nekaj stopinj pod ničlo. Naslednjo noč je stalo živo srebro še nižje in od tedaj je padalo neprestano.

Pri pogledu na nizko stanje nitke živega srebra je pripomnil Lavison:

»Čas je, na delo morava!«

Pograbil je čeber za vodo, odbrzel k luknji v ledu, oprostil odprtino vrhnjega ledu, napolnil čeber in se vrnil nazaj h kočii. Gruberju se niti sanjalo ni, kaj namerava. Nehote je tudi sam zajel vode in sledil Amerikancu.

Ko sta dosegla kočii, bilo je od jezera komaj 30—40 korakov, že ni več pljuskala voda preko roba vedric, ker se je že bila napravila na vrhu ledena skorja. Lavison je postal 5 m pred kočuro s hrbtom proti vetru in je pognal vodo z močjo po tramovju. Del vode je zmrznil že kar v zraku, drugi pa ob priletu na hlode. Celi dan sta delala oba in sta nehala, ko je sličila njuna kočii blestemu gričku. Nikjer ni bilo videti na stavbi kakoga ostrega roba ali vogla. V notrajnosti je bi-

lo toplo in tako svetlo, kakor bi špranje sploh ne bile zadelane.

Vreme se je spremenilo, sneg je zaplesal. In kak sneg! Z neba so pričele vrtuljiti liki kurja peresa velike snežinke. Celi dan in celo noč je snežilo neprenehoma.

»Ho! Ho!« si je mencial Amerikanec zadovoljno roke.

»Tako je prav! Naj le pada sneg, se bodo vsaj pričele gibati črede severnih jelenov. Dobila bova sveže meso.«

Zopet je posijalo sonce, vendar ne več tako svetlo. Oster veter je bril iz ledenega severa ter pretvarjal zgornjo plast snega v trdo skorjo. Tretjo noč po sneženi burji, ko sta se tiščala lovca udobno vsak pod svojo očejo, ju je vzbudil nemiren dirindaj pred bajto.

»Indijanci«, je uganil Lavison, »ki gredo na lov na jelene v severne kraje.«

(Dalje sledi.)

Sirite „Slov. gospodarja“!

5. letu in se dviga ter raste njegova rodovitnost do 12. leta. Čas zoritve sadu traja 5 do 9 mesecev. Odraslo kakor drevo da letno 3 kg zrnja.

Najmodernejši kurnik poseda Marija Luiza Quevelli, mlada deklica v severnoameriški državi Washington. Ta kurnik je namreč petnadstropna hiša z električno lučjo, radijo aparatii in tla so prevlečena z oljem.

Dvanajst

živih bratov in sester Manseati v mestecu Drummondville v Kanadi je skupno starih 809 let. Starost 7 bratov in 5 sester znaša po vrsti 78, 76, 73, 72, 70, 68, 65, 64, 62, 59 in 56 let.